

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
EGÉSZ ÉVRE 16 — K | FÉL ÉVRE
NEGYED ÉVRE 4 — K

FŐSZERKESZTŐ
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVED.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V. SAS-UTCA 20.
TELEFON 108. CH.
HIRDETÉSEK (100 SZÁMÍTÁSSAL) DÍJSZABÁS SZERINT.

Földgázkérdés a parlamentben.

Budapest, 1916 január 20.

A parlamenti tárgyalás küszöbére érkezett el a földgázkérdés és reméljük, mihamarabb elintézt dolog is lesz s ezzel végre valóra válik a remény, hogy ez a heverő kincs megindul a gyümölcsözősítés útjára, belép az ipari körforgás, a gazdasági vérkeringés természetes funkciójába s e révén pénz, ártot, gazdagodást fog hozni hazánkunk. Nem lehet eléggé kiemelni annak a pillanatnak jelentőségét, amikor Magyarországnak egy teljessen új erőforrást nyitnak. Mi, akik a földgáz feltérzése pillanatában rámutattunk a földgáz óriási jelentőségére s amikor még senki sem jelentette ennek jelentőségét, sűrűtől értékekben ajánlottuk megvételét az állam részére, később a monopóliumot, amiként mostanában lándzsát történik a Deutsche Bank szerződése mellett s lándzsát történik volna mellette még rossz szerződés esetében is, mert övé a kezdeményezés, övé a mersz, ő teszi meg a cirtiusi ugrást, pedig nem lesz az. És dicserjük a pénzügyminisztert, hogy teió alá hozza most a parlamentben is a földgáz ügyét. S mivel tisztában vagyunk azzal, hogy a földgáz Magyarország ipari életében valóságos epochális jelentőségű, hogy megoldása határvonalat jelent, melyen belül a tengőd jelen s mely elől a ragyogó, impozáns erőtől duzzadó jövő van ezen elhatároló vonalat *Beothy* László a képviselőházban tartott mai előadói beszédében feltette le, melyet alább kivonatossan közlünk:

Röviden érteni kívánom azt a jelentőséget, melylyel a földgáz előfordulása hazai közgazdaságunk szempontjából bír, hogy így alkalman legyen egyfelől állást foglalni minden olyan feltétellel szemben, amely hajlandóságot mutatna a kérdés jelentőségének lebecsülésére, másfelől óva inteni minden tulbjajtott optimizmustól, amely e kérdéssel szemben itt ott megjelenik és amely egyeseknél egészen odáig terjed, hogy a várható előnyök értékelésénél már egyszerűen hátrát sem akarnak ismerni, holott, mint mindenütt, itt is az igazság a helyes középúton keresendő.

A kérdés jelentőségét kicsinyítő álláspontot, azt hiszem, egyetlen szóval megdönthetem és pedig azzal, ha utalok arra, hogy a földgáz kérdése lényegében nem egyéb, mint energia-kérdés. Aki pedig a közgazdasági tevékenység mechanizmusába csak a legkisebb betekintéssel is bír, annak ezek után a kérdés jelentőségét kicsinyíteni nem szabad, mert tudnia kell, hogy mindazok, akik az energia kérdésével akár az elmélet, akár a gyakorlat álláspontjáról kívánászerően foglalkoztak, egyértelműleg elismerik, hogy a közgaz-

daság keretében tekintetben jöhető összes tényezők között éppen a hajtóerők energia azoknak a tényezőknek, amelyek igen nagy befolyással vannak a siker biztosítására, amellynek helyes megválasztása igen nagy mértékben képes fokozni a valamely üzleti tevékenységtől várható eredményt. Ebben magam is annyira osztozom, hogy nem habozom kijelenteni, hogy egész közgazdasági jövő fejlődésünk és közgazdasági meg erősödésünk egyik legbiztosabb tünetének tekinteni azt a magabizonyve jelentéktelenné látszó fizikai jelenléteket, hogy a mi társadalmunk is felemelkedett már arra a magaslatra, egy a mezőgazdaság, mint az ipar terén, hogy különbözött energia és energia között és ennek azt a formáját akarja megának megszerezni, amely leginkább biztosítja az illető fizikai leggazdaságosabb kihasználását.

Ezt a kérdést lelcicsinyolni nem lehet és én azt hiszem, hogy egy elfoglalt magusab nívóról való lesütve-ést jelentene részünkről már az is, ha nem mutatnánk kellő érdeket bármely energia-forrás előfordulásával szemben.

De ha hiba volna ennek az előfordulásnak a jelentőségét lelcicsinyolni, ép oly hiba volna megunkat tulzott optimizmusnak átadni, de az aztán végtelen hiba volna, ha ezt a tulbjajtott optimizmust a kérdés megoldásának alapjául tenénk meg, mert ezáltal az a sajálatos helyzet következik be, hogy ha ezek a számítások nem válnának be, akkor ez reánk nézve nemcsak egy kedves illúzió szétfoszolását jelentené, de alappában ingatná meg egyik nagyfontosságú közgazdasági berendezésünket, amelyhez éppen a támadó iparok révén igen számosan összes anyagi egzisztenciájukat fűzik hozzá. Ennek a berendezésnek beszeronulása azután ezeket az egzisztenciákat kerülhetetlenül ingavál ragadná és oda temelné ezeket is saját romjai alá.

Mivel a Földgáz, amely emberi számítás szerint, ezen időn belül — 50 esztendőn van megállapítva, de 75 évig meghosszabbítható — a társaság részéről ki nem használható és csakugyan meg van a kérdés kibontásának anyal nem bír, mert a szerződés határidőjének lejártával az állami szabad rendelkezésére visszamarad.

En foglalkozni mindjárt az időpont kérdésevel, azzal, hogy helyesen van-e az időpont az akció megindítására megválasztva, helyesen járunk-e el, amikor a kialakuló kedvező alkalmat megragulva, ezt az akciót most mindjárt megindítjuk s nem volna-e inkább helyes a kértéssel, mondjuk, a három hónapigra várni, amikor esetleg más érdeklődés is mutatkozik a kértéssel szemben, oly megoldási módot lehet lehetőségű, amely talán egyesek számára szimpátiikusabbnak vagy előnyösebbnek mutatkozik.

En azt hiszem, t. Ház, hogy az eddigi tapasztalatokat veszők alapul, akkor ezt a későbbi időpontot igen messze ki kellene tolnunk a bizonytalan jövő horizontjára. Mert ha a háthurat megfogallem sem a bankintézet, sem a polgári töze vagy nem tudott, vagy nem akart e kérdés iránt hatékonyan érdeklődni,

s háború befejezte után még kevésbé fogja ezt lu vságy akarni.

Már pedig nézetem szerint a kérdésnek a megoldását elhalasztani nem szabad. Nem szabad azért, mert minden egyes nap, amely megfoszt bennünket ennek a nagy természeti erőnek használatától, egész közgazdaságunk szempontjából igen jelentős károcsodást jelent.

Ila tehát azt akarjuk, hogy mindeképpon biztosítva legyen részünkre ennek a versenyképességnek a kihasználása, akkor ezen kérdést is ugy kell megoldanunk, hogy ez is lehetővé tegye a keletkező ipar számára az olcsóbb hajtóerő által biztosított versenyképesség teljes kihasználását.

A siker pedig két tényezőtől függ. Először attól, hogy az első két jelenbessünk ott meg; és másodsor attól, hogy minél versenyképebben jelenbessünk meg. Minthogy pedig ez a küzdelem megindul mindjárt a háború befejezte után, iparosaink ezt csak úgy tehetik, ha már most lehetővé tesszük részünkre, hogy ez irányban megtehessek számításait és ebbe a számításba belekombinálhassák az olcsó hajtóerővel járó előnyöket is.

Itt kapcsolódik bele tehát az időpont kérdése igen nagy jelentőséggel az egész kérdés megoldásába.

De még abban a tekintetben is igen nagy fontosságn a kérdés megoldása, hogy a kereskedelmi szerződések megkötése rövid idő múlva aktuális lesz. Az is köztudomású, hogy a kereskedelmi szerződések megkötésénél letelessé egyes iparok számára bizonyos előnyöket, kedvezményeket biztosítani.

Ha nekünk sikerül a földgáz felhasználásával az ország orvólyi vidékén egy jelentős ipart létesíteni, ha az az ipar rendelkezni fog a tarifális előnyöknél azon természetes hányadával, amely részére már csak a földrajzi fekvésnél fogva is a keleti relációban adódik, ha sikerül nekünk ezen létesülő ipar számára a kereskedelmi szerződések megkötése kapcsán bizonyos előnyöket biztosítani és ha mindezen előnyökhez hozzáadhatjuk az olcsó hajtóerőben rejlő előnyöket és figyelmbe vesszük politikai presztizsünk éppen ezen a területen való nagy növekedését; én annak a reményemnek adok kifejezést, hogy ennek segítségével sikerül nekünk egy régi, kedvenc nemzeti eszménket megvalósítani.

A második szempont, amellyel foglalkozni kívánok, az a törekvés, amely ezt az akcióit akkép óhajtja megoldani, hogy ennél a hazai tőkéit lehetőleg távolartása és azon gazdasági fellendülés számára tartalva fenn, amely valoszinűleg rövid időn belül be fog következni.

Már pedig nem lehetünk arról teljesen bizonyosak, hogy mi a rendelkezésünkre álló tőkemenyiséggel képesek vagyunk összes hitelszükségleteinket kielégíteni, akkor én szerintem igen alibiztosít képes volna arra az álláspontra helyezkedni, hogy mi a belföldi tőket kössük meg a gazberendezési vállalat létesítésénél és azután azt az ipart, amelynek keletkezését várjuk, azt azután arra a tőkehányadra utaljuk, amely egyrészt a belföldi tőse maradványából, másrészt a külföldi tőkéből fog előállni.

Mert ha a külföldi tőke elmaradása folytán a rendelkezésre álló belföldi tőke nem volna elegendős arra, hogy ezeket az ipari vállalatokat megosszuk, akkor ezáltal az a esajtságos helyzet állana elő, hogy mi megteremtettük az ipar létesítésének előfeltételeit, de magát az ipart tőke hiányában már nem voltunk képesek életre hívni. Ennek az a hátrányos visszahatása is volna, hogy a földgázvállalat által gyökerét vágnók ketté, ha nem tudnánk oly ipart teremteni, amely képes volna az általa szolgáltatott földgáz kihasználást. Azért a tekintetben is nagy jelentősége van annak, ha a berendezkedést külföldi tőke bevonásával alkotjuk meg, mert hiaz a tőkének az lesz az érdeke, hogy a földgáz lehetőleg kihasználja. Ha tehát a magyar tőke nem tud anyai ipart létesíteni, amely e gázt előfogyassza, annak a pénzücsoporthoz lesz kellelessége, saját érdekében, hogy maga létesítsen orra a célra iparvállalatokat.

Végül a harmadik szempont, amellyel általánosságban foglalkozni kívánok, az a köteles óvatosság, amely a kérdés megoldásánál abban nyilvánul, hogy távol tartjuk az államtól azt a kockázatot, amely minden ilyen vállalat létesítésével természetesen jár elve jár.

Ezekben kívánom foglalkozni az általános szempontokkal a most áttérlek a szerződés egyes rendelkezéseinek bírálata. Ez a kérdés nem pénzügyi, hanem par excellence közgazdasági kérdés. Ibből természetesen következ az, hogy első érdeke, hogy a földgáz tényleg kihasználhassék, vagyis hogy a kihasználásra jogosult a foglalt tényleg éljen és meg ne lőrténjen, hogy a földgáz elvonassék eredeti rendeltetésétől, közgazdaságunk megtormékenyítésétől. Ez az eset pedig előállhatna akár azért, mert a rendelkezésre álló tőke nem elegendő, akár mert az illető társaság nem rendelkezik kellő szakértőkkel; de előállhat mellesz üzleti érdekből is, midőn a társaság jobban megalattal számolásait, ha e hatalmas természeti orot télenül megkötő s a maga jóvedelmét más vállalat révén érné el, melynek talán érdeke volna, hogy e veszedelmes versenyártórt megszabaduljon. Bár az hiszen, hogy ez agyalásokkal szemben megnyugtathat bennünket az a körülmény, hogy a megállapodás oly társasággal létesül, melynek a világpiaccon olfoglalt előköli helye, hírneve, tekeréseje s így a kérdésben való szakértelme ez irányban garanciát nyújthatnak: de azért helyeselem azt az álláspontot, hogy e tekintetben intézményes biztosítékok kerülssék és magába a szerződésbe vegyünk fel oly határozott intézkedéseket, melyek mindezek lehetőségeit kizárják.

A földgáz tényleges kihasználására szolgál az az intézkedés, amely az alapítókét 20 millió koronában, tehát olyan összegben állapítja meg, amely minden számítás szerint teljesen elegendő ezen üzemi zavartalan vitelére és a szerződésben gondoskodás történeti célra is, hogy ez a megállapított részesítőké tulajdonképpeni rendelkezésétől: a földgáz kihasználásától el ne vonassék.

A második érdek, amely itt kielégítésre vár és talán ez képezi az egész kérdésnek a gerincét, abban áll, hogy biztosítás történetjék a szerződésben aziránt, hogy a kitermelt földgázmennyiséghez a fogyasztók hozzá is juthassanak és pedig oly módon, hogy ennek igénybevétele rájuk nézve gazdaságosnak mutatkozzék. A hozzájárult biztosítja a szerződésnek az az intézkedés, amely kimondja, hogy a létesülő társaság azon városok, községek és vállalatok számára, amelyek részére gázt szolgáltatni köteles, ezt a mindenkori szükségletnek megfelelő mennyiséget tartozik kiszolgáltatni. Kimondja, hogy az összes, a társasággal összekötöttségben álló vállalatokkal szemben esatis egyenlő elbánást alkalmazhat, egyiket sem részesítheti több kedvezményben, mint a másikat és épp azért gondoskodás történetjék arról is, hogy egyes vállalatok túlságos kedvezményezésé folytán a gáz nagy mennyiségben ol no vonassék: egy-egy vállalatnak napi 80.000 köbmétert meghaladó gázmenyiséget csak is a kormány külön engedélyével adhat a társaság, kivételt képezve az olyan iparágak, amelyekhez még hozzá kell szoktatni a hazai fogyasztót, amennyiben olyan iparokkéket állítanak elő, amelyeknek 50% át külföldről hozzák be. Az ilyen vállalatoknak nagyobb mennyiség is adható.

Ugyancsak a gáznak a fogyasztóhoz való hozzájuttatását biztosítja a szerződés azon intézkedése, amely a szerzett jogokat respektálja és fenntartja és kimondja, hogy bizonyos esetekben egyes pázműkörről magának az államnak is jogában áll gázt kiszolgáltatni. Azt a célt pedig, hogy a földgáz használata a fogyasztókra nézve gazdasági előnnyel járjon, az az intézkedés biztosítja, amely a földgáz árát meghatározza. Igaz ugyan, hogy az ár, amely a szerződésben meg van állapítva, kétségtelenül nem olyan, amely teljesen kielégítőné azt a várakozásunkat, amelyet a földgázhoz, mint olcsó hajtóerőhöz fűzünk, csakhogy ellét körülményei no méltóztatassék figyelmen kívül hagyni. Az egyik az, hogy a földgáz még ilyen árak mellett is versenyképes a kőszénnel és pedig 7200

kalóriás 4 K-ás feketeszenével versenyképes 5 ár mellett, 46 K árúillettel pedig versenyképes a szénrel.

Az ár tehát minden valószínűség szerint a megállapított áron alul fog maradni. Ezekből a szerződésben foglaltak még két olyan intézkedés, amely egyenesen rákényszeríti a vállalatot az ár mérséklésére. Az egyik az, amely kimondja, hogy azokból a gázmezőkből is, amelyek a társaságnak engedélytűk át, abban az esetben, ha a társaság egy bizonyos mennyiséget, — amely 50.000 köbméter napi fogyasztástól 200.000 köbméter napi fogyasztásig emelkedik, tehát tekintélyes mennyiséget képeivel, nem tudna elhelyezni: az állam számára forrá van tartva a jog, az általa meghatározandó árban bárkinck grazi kiszolgáltatni.

De még inkább elő fogja mozdítani az ármersekést az a körülmény, hogy a rendelkezésünkre álló gázmezőknek csak kisebb hányada, 40%-a fog a társaságnak átadtni, 60%-a ellenben az állam szabad rendelkezésére fog maradni.

Az a körülmény, hogy a gázmezőknek csak kisebb hányada fog a társaságnak rendelkezésére bocsátatni, nemcsak az árteképződés szempontjából bír súlyos jelentőséggel, hanem abban a tekintetben is, hogy ez fontartja számunkra annak lehetőségét, hogy minéllyt az általános gazdasági és pénzügyi helyzet kedvezőbb alakul, akár maga az állam, akár egyesek megkezdhetik az állam számára fenntartott mezőkön a gáz felhasználást, megkezdhetik pedig szintem sokkal kedvezőbb előfeltételek mellett, mert akkor már mindazokat a tapasztalatokat, amelyeket mi a Deutsche Bank által üzembe vett vállalatoknál szerzhettünk, továbbhajtjuk az üzembe, rendelkezésünkre fog állni az a kiképzett hazai szakértő, amely egyrészt a jelenleg működő társaságnál fog kiképzett és így ebben az esetben a hazai vállalkozók nem lesznek kénytelenek azt a drága tapasztalat megfizetni, amelyet, nézetem szerint, ha most vállalkoznának nek az ismeretlen körülmények világára, mindenesetre meg kellene fizetniük.

Foglalkozni kívánok még, t. Ház, az a kérdéssel, amely az államnak a vállalatnál szemben fennálló pénzügyi részesedését illeti. Kétségtelen, hogy a kérdés megoldása képezte talán a legnehezebb feladatot, mert, amint a pénzügyminiszter ur a nálá megbeszelt ószintéssel a jelentésben ezt megemlíti, ebben a tekintetben megbízható tapasztalati adatok rendelkezésünkre nincsenek, már pedig ha nincsenek, akkor magam részéről csak helyesebb lehet azt az eljárás, hogy az állam részesedése nincs lélek összegben megállapítva, mivel ha megbízható adatok hiányában a lélek összeg megállapítását tévedtünk volna, a lélek összeg megállapítását viselni lennének kénytelenek a szerződés fenntartásának egész tartamára. Sokkal helyesebb tehát az eljárás, amely abból indul ki, hogy az adott körülmények a követelhető ellenértékkel a legszorosabban kapcsolható hozza és azt mondja, hogy miután az érték

becsét, amennyet adok, a jövedelmezőség mutatja, jövedelmenben óhajtok részesedni és annak egy hatódát kétféle is nagynak.

Még nagyobb nehézség állott elő, amikor a részecés hányadát kellett megállapítani. Itt számolni kellett azon a szemponton is méltánylat igényli körülményül, hogy minden ilyen vagy vállalat létesítése igen nagy költséggel jár, amely költségeknek méltányos megtérítését minden vállalkozó teljesen joggal igényli. Továbbá jár az állam megindítása, oly kiállítások, amelyek később elmaradnak, de a vállalat részére szintem megtérítendő. Nagyon indokolt tehát az az álláspont, hogy addig, amíg a társaság jövedelme a 10%-ot meg nem haladja, a társaságot nagyobb, az államot jelentékeny kisebb hányad őrli meg, amely a társaság javára ez esetben negygyöttrészből, az állam javára pedig egyöttrészből van megállapítva. Amint azonban a társaság jövedelmezősége emelkedik, emelkedik fokozatosan és pedig nemcsak abszolút értékben, de relatív értékben is az állam részesedése a jövedelemben. Ezt a pénzügyminiszter ur az u. u. élvetői joggy beállításával éri el, amelynek szerepe az, hogy míg a társaság 10% -ot meg nem halad jövedelmét élvöz, addig az államnak egyenként jövedelemben nem részesültek; a 10% -ot meghaladó jövedelemben már részesülnek, úgy hogy az államnak ekkor egyöttrészből megállapított részesedése azáltal jelenkedik egygyöttrésze. A 25%-os nyereségen túl már oly szűkös, oly úgras áll elő, hogy az ezt felülmúló jövedelemből a részesedése az állam javára 66%, a részvénytársaság pedig csak 34%-ot kap.

Ha már most ezeket a különböző részesedési arányokat összekombináljuk, a helyzet az, hogy amennyiben a társaság jövedelme először az 50%-os jövedelmét, akkor az állam és a társaság a jövedelemben egyformán osztozkodnak, ha pedig ezen felül emelkedik, akkor a jövedelm nagyobb része az államnak, kisebb része a társaságnak jut. Ez tehát biztosíték arra nézve, hogy ha a társaság oly nagy mérték az a vállalkozás, amelynek bizonyos jövedelmét után már mi kapjuk meg.

Szépkez Simlör Nálunk a vizirók terén számot fordó kihasználás nem igen történt. 1908-ban rájuk kántunk a mezőségben a földgáz telepre, amelyhez óriási mennyiségű tüzelő, de a kihasználás tekintetében — később a forda marosújvári vezetéket alig történt valami. Ebben behoztuk azalatt a hat év alatt legalább 400 millió korona Áru szent és Ausztria szerzett azalatt a hat év alatt — kétszázötven millió magyaros gáztelepéből — legalább 2000 millió koronát. Igy, hogy hat nagyon szomorú esztendő volt, amely alatt mindennemű közzaradásig) tevékenység szűnt meg. És ott van másfélről 50 esztendő múltel rendelkező szentelésűnk, amely még ma sem előgít ki az ország szükségletét, úgy hogy szembetűnő az utolsó időben rohamosan emelkedik, 1913-ban már 100 millió korona volt.

Amikor az ország energia szükségletének kiold-

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz.

TELEFON: 80-11, 80-12, 80-13, 80-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, szerelvények stb.

gítésénél ilyenek az állapotok, igazán nem érthető az az ellenkezés, amely most annyira előrelő megnyilatkozik, amikor a Deutsche Bank végre vállalkozik a földgáz-értékesítés lehetővé tételére.

A földgáznak, hogy iparfejlesztő hatása legyen, nagyon olcsónak kell lenni és hogy a földgáz értékesítéséből a földgáztelepítő vállalatnak haszna legyen, igen nagy földgáz-fogyasztást kell teremteni, amit csak a különböző alkalmas iparok meghonosításával lehet elérni. Magának a földgáz értékesítésével foglalkozó társaságnak kell finanszírozni, megalakítani és támogatni mindennemű iparvállalatot, hogy a földgáz-üzlet rentálhálhó legyen. Már pedig az kétségtelen, hogy a városok az iparvállalatok egész sorozatával, hivataloszerzőn nem foglalkozhatnak. Enélkül pedig a földgáz-üzlet nem üzemel és a városok kizárólag az olcsó fűtő és világító anyaggal valami különösen számottevő nagy fejlődéshez, erőösödéshez alig juthatnak.

Az energia elosztás általánosításával Németországban a szövetséges állam kormányai foglalkoznak, mert tisztában vannak azzal, hogy azok a vidékek, amelyekben ma még nincs energia elosztás — ezek a legnéptelembb, legkezdetelegesebb vidékek — állami leavatkozás nélkül még sokáig nem jutnának olcsó energiához.

Ha a Deutsche Bank összeköti a Mezőséget Marosvásárhelyel, Kolozsvárral, Nagyváraddal és esodog majd Aradot földgáz-vezetőkkel, az országunk ezen a számottevő részén tulajdonképpen elkészült az energia elosztó hálózat, mert azokat a vezetéseket meg fogják csapolni több helyen, egy helyen kivesszünk világító-gáz, más helyen crögázt, a harmadik helyen megépül egy kis elektromos telep és amit az az életet adó energia futni fog az egyik irányban az elektromos drótokban, a másik irányban a gázcsövekben, gazdasági kultúra fog fakadni mindenütt nyomában.

S ha majd látni fogjuk azt, hogy a mozdogazda a gázzal, illetve a gáz erőjéből vett energiával szánt, vet, őröl, ha majd látni fogja azt, hogy a gáz alumíniumná varázsolja a lauxitot, megköti a levegő nitrogénjét és műtrágya alakjában buzaföljainkra viszi, hogy a kis- és nagyiparos a gáz erőjével végzi mindennemű munkáját, akkor remélhető, hogy a Deutsche Bank követelkre akad, keletkezik egyebütt is ilyen energia-termelő centrum, egy helyen vízierőből, más helyen a gyengébb széntelepeken, egy harmadik helyen ismét talán egy gázmező felett. Az ezekből a centrumokból kiágazó csövek és drótok összefogódnak és kialakulhat ebből az akcióból az országos energia elosztás, intenzív gazdasági termelésünknek ez a fontos alap-feltétele.

✂ HAZAI HIREK. ✂

A díógyőri vasművek kibővítése. A kormány már régebben elhatározta a díógyőri állami vasművek tolelopének kibővítését. Minthogy a háború követelte igények e munkálatok sűrgős megvalósítását tették szükségessé, a munkák keresztülvételéhez már hozzá is láttak. A tolelop két vasolvasztó kemencét, nagyszabású salaktelepet és egy összekötő iparvesznet létesítettek.

A Krupp gyár magánbányája. Bizonyos fajta acél- lok ötvözéséhez tudvalócn mangánra van szükség.

A Krupp gyár, hogy ezt a szükségletét fedezze, — mint citésülnök — Allendorf, Berghausen és Katzenelbogen falvak területén 1,380,000 négyzetméteres bányaterületet fogott művelés alá.

Cementszállítás. Az altonai kir. vasuti igazgatóság 7,800,000 kg. portlandcement és 700,000 kg. vasportlandcement szállására írt ki pályázatot. Az ajánlatok január hó 25-ig kiűndendőek be.

Epp és Fekete gépgyári cég nyerte el a Máv-nak Zólyom-állomás részére szükséges szénzállító berendezést 183,780 korona értékben. Epp és Fekete gépgyára a háború idejében egyike a legjobban foglalkoztatott gépgyáraknak.

A német vagonkartal. Az északnémet vagongyárak karteljét, amelyhez tizenegy nagy üzem tartozik, a legutóbb tartott ülésen 1916. január 1-ig hosszabbították meg. A napokban a német vagongyárak egyesületi is értekezletet tartott a kartell meghosszabbítása tárgyában, de még nem hoztak döntő határozatot. Egyébként azírát is mozgalom indult meg, hogy a különböző német vagongyárakat mind az utóbbi kütelék érdekében kövessék. A hannoveri vagongyár azonban a közelmúltban kilépett a kartellből.

Magyar szerszámgyár Belgrádban. Zimonyi jelentés szerint Szerbiában gazdagon kínálkozik munkaállatlon és rengeteg szerszámra van szükség, ezért a belgrádi katonai kormányzóság egy délmagyarországi szerszámgyárat megbízott azzal, hogy Belgrádban telepet létesítsen. A gyár munkásainak jórészt Belgrádban fogja élvinni. Az új belgrádi szerszámgyár január végén kezd meg az üzemet.

Szénzállományok. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a múlt hétt folyamán az összes budapesti állomásokra vasuton és vizon az önkiszolgálási célokat szolgáló kúndemények közül 72,970 q tűzite, 92,000 q porosz, 39,100 q lengyel, 11,500 q osztrák, 184,780 q hazai szén érkezett.

Földgáz a marosújvári járásban. Mint tudósítónk jelenti, Batizháza községben a Gruj nevű domb nagyobb területön állandóan csuszik s a domb körül időnkint nagyobb puffanások hallhatók. A helyszínere kiszállított bizottság véleménye szerint a puffanásokat s a domb- csuszadást a föld mélyéből előretörő földgáz okozza. A hatóság a veszélyeztetett területen több házból a lakosságot kiköltöztet.

Anglia aranytermelése. Chambers of Mines egycsült bányái 1915 decemberben 265,101 uncia aranyat készáltak ki 3,207,464 font sterling értékben, a külső bányakerületekben 26,010 unciait 110,485 font sterling értékben. December végén az aranybányákban 209,438, a szénbányákban 9309 munkás dolgozott.

Elvonási határozat. Miatán a Josephi bányatársaság részirtokosainak tulajdonát képező Alsófehérmege, magyarországi járás, Kénésd községben a Fucabaje in dosztino hegyen fekvő és a bányatelekkönyv VI. kút. 36. lap nyilvántartott 809,246 m³ területű, Josephi véd-növű kisbányabátar bányateleknek üzeve hivatalos adatok szerint bányahatósági engedély nélkül már hosszabb ideje szűnetel és igazgató nélkül áll és mivel az üzem megindítására és igazgató bejelölésére vonatkozólag 1915. évi 1274. sz. alatt kiadott felhívás nem járt eredményre s zalainai kir. bányakapitányság az általános bányatörvény 243. §-a alapján következetes üzemelbányagolást a fentnevezett bányatársaság kis-bánya határára elvonást mondja ki.

BAKANCS

erős tehenbőrű, szegecselt és varrott talppal, garattal, papírmentes, hadifogoly munkásoknak előnyös árban. Még nem felelt megtekintés után bérmentve visszaveszek. ☎ TELEFON 36 34. ☎

SCHÖNFELD, Budapest VI., Vilmos császár-ut 43